

Μαρία Παπαδημητροπούλου

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΤΣΙΡΙΜΠΑ
ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦ. ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΗΜΙΟΥ ΤΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΙΩΝ

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΚΑΙ ΤΥΠΟΣ
Κ. Μ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΤΡΙΠΟΛΙΣ 1947

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	Σελίς	3
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	»	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ		
Α'. Διδασκαλία		
α) Έννοια τῆς διδακτικῆς	»	11
β) Κλάδοι τῆς διδακτικῆς	»	11
γ) Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς διδακτικῆς	»	12
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ		
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ		
Α'. Διδασκαλία		
α) Έννοια τῆς διδασκαλίας	»	15
β) Τὸ ἀναγκαῖον τῆς σχολικῆς διδασκαλίας	»	17
Β'. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας	»	
α) Ὑλικὸς	»	18
β) Εἰδολογικὸς	»	20
γ) Ἠθικὸς	»	22
δ) Ἄλλοι σκοποὶ	»	24
ε) Ἡ γένεσις διαφερόντων ὡς ἐγγύτερος σκοπὸς τῆς δ)λίαις	»	26
Γ'. Διδασκτέα ὕλη.	»	
α) Τὸ πρόβλημα τῆς διδασκτέας ὕλης	»	34
β) Ἐκλογή τῆς διδασκτέας ὕλης	»	35
γ) Παράγοντες ἐκλογῆς τῆς διδασκτέας ὕλης	»	36
δ) Διαίρεσις τῆς διδασκτέας ὕλης εἰς μαθήματα	»	43
ε) Διάταξις τῆς ὕλης	»	45
Δ'. Σχολικὸν πρόγραμμα		
α) Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα	»	56
β) Ὁρολόγιον πρόγραμμα	»	60
Ε'. Μέθοδος τῆς διδασκαλίας		
α) Σημασία τῆς μεθόδου τῆς διδασκαλίας	»	67
β) Έννοια τῆς μεθόδου τῆς διδασκαλίας	»	68
γ) Παράγοντες τῆς μεθόδου τῆς διδασκαλίας	»	68
δ) Ἀντικειμενικοὶ παράγοντες τῆς μεθόδου τῆς διδασκαλίας—(Λογικὸς—Ψυχολογικὸς—Διδακτικὸς—Οἰκονομικοδιδασκτικὸς)		
ε) Ὑποκειμενικὸς παράγων τῆς διδασκαλίας	»	98
ΣΤ'. Μορφαὶ τῆς διδασκαλίας		
α) Μονολογικὴ μορφή (Διήγησις—Περιγραφή—Ἐξεικόνισις—Ἀνάγνωσις)	»	100
β) Διαλογικὴ μορφή (Ἐρωτηματικὴ—Ἐξελικτικὴ—Ἐλεύθερος διάλογος)	»	103
γ) Δεικτικὴ μορφή	»	111
δ) Ὑποδειγματικὴ μορφή	»	113
ε) Ἐργαστηριακὴ μορφή		
Ζ'. Πορεία τῆς διδασκαλίας		
α) Ἡ πορεία τῶν πέντε εἰδολογικῶν ἢ τυπικῶν σταδίων	»	117

β)	Ἡ πορεία τῆς διδασκαλίας κατὰ τὰς ἀντιλήψεις τοῦ Σελίς [νεωτέρου σχολείου]	»	131
	(Τριμερῆς πορεία τῆς διδασκαλίας. Πορεία τῆς δι- δασκαλίας ἢ αὐτὴ μὲ τὴν πορείαν τῆς ἐργασίας)		
Η΄.	Σχολεῖον ἐργασίας		
	Τοῦ John Dewey	»	150
	Τοῦ Dalton-Plan	»	151
	Τοῦ Winnetka	»	153
	Τοῦ G. Kerschensteiner	»	155
	Τοῦ H. Gaudig	»	155
	Ἐνιαία συγκεντρωτικὴ διδασκαλία	»	156
	Τοῦ Jena-Plan	»	163
	Τοῦ O. Decroly	»	164

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

Α΄.	Διδακτικὴ τῶν Ἱεροσκευτικῶν		
α)	Ἱστορία τοῦ μαθήματος τῶν Ἱεροσκευτικῶν	»	169
β)	Σημασία τοῦ Ἱεροσκευτικοῦ μαθήματος	»	171
γ)	Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἱεροσκευτικοῦ μαθήματος	»	172
δ)	Ὑλὴ τοῦ Ἱεροσκευτικοῦ μαθήματος	»	173
ε)	Χρόνος ἐνάρξεως τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἱεροσκευτ. μαθήματος	»	175
στ)	Ἱεροσκευτικὴ προπαρασκευὴ τῶν μαθητῶν διὰ τὴν δι- [δασκαλίαν τοῦ Ἱεροσκευτικοῦ μαθήματος]	»	176
ζ)	Τρόπος διδασκαλίας τῆς κυρίως Ἱεροσκευτικῆς ὕλης (τῆς προσευχῆς, τῆς ἱστορικῆς, τῆς θεωρητικῆς, τῆς λυρικῆς, τοῦ εὐαγγελίου)	»	180
η)	Ἐποπτικὰ μέσα διδασκαλίας τοῦ Ἱεροσκευτ. μαθήματος	»	196
Β΄.	Διδακτικὴ τῆς Ἱστορίας.		
α)	Ἐξέλιξις τῆς Ἱστορίας ὡς ἰδιαιτέρου μαθήματος	»	200
β)	Σημασία τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας	»	202
γ)	Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας	»	204
δ)	Ὑλὴ τοῦ ἱστορικοῦ μαθήματος	»	206
ε)	Διάτοξις τῆς ὕλης	»	207
στ)	Προπαρασκευαστικὴ περίοδος τῆς διδ. τοῦ μ. τῆς Ἱστορίας	»	210
ζ)	Πορεία τῆς διδασκαλίας	»	211
η)	Μέσα ἐποπτικῆς διδασκαλίας τῆς Ἱστορίας	»	216
Γ΄.	Διδακτικὴ τοῦ Γλωσσ. μαθήματος		
α)	Ἐννοια τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος	»	218
β)	Σημασία τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος	»	218
γ)	Σκοπὸς τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος	»	219
δ)	Κλάδοι τοῦ γλωσσικοῦ μαθήματος	»	222
ε)	Ἐλεύθεραι ἀνακοινώσεις καὶ συζητήσεις	»	223
στ)	Τὸ παραμῦθι	»	227
ζ)	Πραγματογνωσία	»	234

η) Πρώτη Ἀνάγνωσις	»	242
Κυρίως ἀνάγνωσις	»	260
Ποίημα	»	264
θ) Ἐκθεσις	»	268
ι) Γραμματικὴ	»	274
κ) Ὄρθογραφία	»	278
Δ'. Διδακτικὴ τῶν Μαθηματικῶν		
α) Ἀριθμητικὴ	»	281
β) Γεωμετρία	»	289
Ε'. Διδακτικὴ τῆς Γεωγραφίας		
α) Πατριδογνωσία	»	291
β) Κυρίως Γεωγραφία	»	295
ΣΤ'. Διδακτικὴ τῶν Φυσιογνωστικῶν μαθημάτων	»	304
Ζ' Διδακτικὴ τῆς Μουσικῆς	»	311
Η Διδακτικὴ τῆς Γυμναστικῆς	»	320
Θ. Διδακτικὴ τῶν Τεχνικῶν μαθημάτων		
α) Ἰκνογραφία	»	327
β) Χειροτεχνία	»	331
γ) Καλλιγραφία	»	333

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελίς	144	στιχ.	43	σχέδιον	ἀντὶ	τοῦ	ὀρθοῦ	σχέδιον
»	160	»	4	τῆν	»	»	»	τὴν
»	228	»	18	καταλληλλότερον	»	»	καταλληλλότερον	
»	228			μαραμύθι	ἀντὶ	»	μαραμύθι	
»	272	»	8	ἔχει ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ	ἔχη			
»	272	»	38	περιστρέφοντο ἀντὶ	περιστρέφοντο			

Καὶ ἐλάχιστα ἄλλα, ὧν τὴν διόρθωσιν παραλείπομεν, καθ' ὅσον δὲν ἀλλοιοῦν τὴν ἔννοιαν τοῦ περιεχομένου.